

Svakako je najzanimljiviji prikaz Fabija Dei *Epistemologija i primitivna misao. Rasprava o neointelektualističkoj antropologiji*, jer izvješćuje o recentnim kretanjima u antropologiji, pokazuje u čemu se neointelektualistička škola suprotstavlja funkcionalističkoj i nastoji razbiti predrasude izrasle iz nepotpunog i površnog čitanja njezinih vodećih autora, Coopera, Jarviea, Hortona i ostalih, koji naglašavaju snažni kontinuitet i vezu između magije, religije i znanosti, te, kako u tradicionalnoj kozmologiji npr. afričkih kultura, tako i u modernoj znanstvenoj misli zapadnog svijeta, vide zajedničke "uredbene i eksplikativne modele", očitovanja teorijske misli s istim ciljevima i preko istih procedura, što je rezultat čovjeku svojstvene potrage za "skrivenim redom" pod kaosom "perceptibilnog svijeta".

Recimo još jednom, riječ je o publikaciji širokog tematskog spektra, visoke znanstvene razine, koja svjedoči o pluridisciplinarnoj upućenosti svih autora koji su u njoj dali svoj prilog.

Lada ČALE FELDMAN

James Clifford, The Predicament of Culture, Twentieth-Century Ethnography, Literature, and Art, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, 1988, 381 str.

Clifford Geertz nas u svojoj recenziji, čiji ulomak je dostupan na koricama knjige, obavještava o rijetkom spoju "povijesti, literature i antropologije" koji karakterizira Cliffordovu autorsku ličnost. Ova nam knjiga potvrđuje da nova perspektiva studija o kulturi nije mogla biti generirana i otvorena, kako kaže Geertz, "iz same antropologije". Tako i Clifford svoju knjigu vezuje za

program povijesti spoznaje (The History of Consciousness Program, što i sam predaje na University of California). Širina kritičke perspektive kojoj je danas izložena antropologija očituje se ovdje u radikalnoj upitanosti nad njenim osnovnim kategorijama (*kultura, kulturni identitet*) i elementima (*etnografski tekst, interpretacija*). Koordinatne Cliffordove sumnje - odnos subjekta i "drugog", relativnost znanstvene spoznaje, legitimnost znanstvenog diskursa - poznate su nam već iz "omekšavajućeg vala" misli, ali ih ovdje imamo prilike vidjeti fokusirane na studije kulture kao svjetskog procesa u kojem su granice između visoke i nativističke umjetnosti, literature i etnografije, izbljeделе, dok se kulturni dijalozi vode između segmenata čija vezanost za "određene korijene" se danas promatra kao zalog modernizma. Umjesto lamenta o gubljenju korijena i identiteta, o kulturnom incestu koji je uništio sve originalno i lijepo ("The pure products go crazy") Clifford nudi dijalog (istoka i zapada, prošlosti i sadašnjosti, umjetničkih i "objektivnih" jezika, Conrada i Malinowskog...). Iz njegovog pogleda unazad na zapadnu etnografiju nastaju pojmovi (ujedno neki od naslova poglavlja): "etnografska samodopadnost", "etnografski nadrealizam", "dadaistička građa", i sl. (!) Knjiga je fragmentarno koncipirana zbirka od desetak eseja podijeljenih u poglavlja (1. Discourses, 2. Displacements, 3. Collections, 4. Histories).

Ines PRICA

Contemporary Folklore and Cultural Change, edited by Irma - Riitta Järvinen, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki 1986, 158 str. (Suomalaisen Kirjallisuuden Seura Toimituksia, 431)

Tri godine nakon Četvrtog finsko-mađarskog simpozija folklorista koji je pod nazivom "Suvremeni folklor" održan u Helsinkiju 28-30. studenog 1983. godine, tiskan je i zbornik radova *Suvremeni folklor i kulturna promjena*.

Kao što u predgovoru navodi urednica Zbornika Irma - Riitta Järvinen pojam "suvremeni folklor" pokriva široku lepezu tema. Ta različitost interesa prikazana je i u

ovom zborniku. Pristupiti istraživanju suvremenog folklorista znači uočavati nove folklorne forme nastale u urbanom kontekstu, istraživati odnos folklorista i folklorizma, otkrivati povezanost folklorista seljačkih predindustrijskih društava s kulturom suvremenih društava.